

Jul i Roskilde

Årgang 1993 · Pris kr. 68,-

En hverdagsheltinde - portræt af VERONICA

Af Elna Andersen

Jeg tror mange - især ældre roskildensere - vil nikke genkendende til ovennævnte person.

Jeg har længe haft lyst til at skrive Veronicas historie. Hun er en af de flittigste og modigste personer jeg har kendt. Vi er fra samme by Jyllinge. Jeg har kendt hende hele mit liv.

Veronica er født den 20. februar 1915 på Christianshavn. Her levede hun sine allerførste børneår. Hvor Veronicas far blev af fortaber sig lidt i det uvisse. Veronicas mor ernærede sig ved at gå ud og lave mad og vaske for folk.

Det var dengang en vask tog flere dage. Først satte man tøjet i blød natten over. Så blev det "skiddenkogt", derefter skrubbet på vaskebrættet, så kogte man engang til og skrubbete igen. Derefter blev det skyllet mange gange, til sidst blev det blånet. Grukedlen, hvor man kogte tøjet, skulle først fyres op med brænde. Om vinteren var vandet som regel frosset og skulle først tø op. Det har ikke været morsomt at være vaskekone dengang.

Da Veronica var 4 år gammel, giftede moderen sig med en skibstømrer. Samme mand omtaler Veronica meget rosende. De flyttede nu til Helsingør, hvor hendes stedfader fik arbejde. Hun fortæller mig, at hendes mor fik 35,00 kr. om ugen, der skulle være til alt, mad, tøj o.s.v. Veronicas mor syede selvfølgelig alt tøjet til børnene, det gjorde de fleste dengang.

Veronica gik i skole i Helsingør. Om skoletiden har hun ikke meget at berette. Jeg har fornemmelsen af, at det nok ikke var den bedste tid i hendes liv.

Da Veronica blev "voksen" kom hun ud at tjene. Hun rejste til København

Fra forretningen i Støden.

igen, hvor hun fik plads på en restaurant. Her mødte hun Anders Jørgensen, der skulle blive hendes mand. De blev gift den 30. maj 1934, hun var da 19 år. Veronica fik 3 børn i sit ægteskab. En pige Margit i 1934, Ole i 1947 og Per i 1953.

"Ans" - som han altid blev kaldt - tog nu Veronica med til Jyllinge. De lejede 2 værelser hos den "Høje Olsen". Værelserne var fyldt med lus og lopper, men de havde da tag over hovedet.

"Ans" var fisker og Veronica er født med handelstalent. Hun lånte 10,00 kr. af min onkel Johs. Knudsen, købte en kasse fisk og gik rundt og solgte dem. Der gik ikke lang tid før hun kunne betale sin gæld tilbage. Senere blev der råd til en trillebør, så hun kunne køre fisken rundt, men stadigvæk var der ikke råd til tøj og sko. Veronica gik i sutsko, der var ganske vist bildæk under sutskoene, men hun har fortalt mig, at det alligevel var nødvendigt at komme aviser indeni for at holde varmen om vinteren. Efter et par år blev der råd til en budcykel, så kunne hun komme længere omkring.

De flyttede nu fra lusene og lopperne og den "Høje Olsen" til et bedre hus i Kirkestræde. I 1939 havde de tjent så meget, at de fik råd til en bil. Jeg kan godt forstå, at de fik råd til en bil. Jeg har aldrig mødt en kvinde, der kunne nøjes med så lidt som Veronica. Hun køber ikke det hun mangler, hun køber det hun absolut ikke kan undvære.

For et par år siden gik det op for mig, at hun manglede noget så almindeligt som en kartoffelkniv. "Hvorfor køber du ikke en" spurgte jeg. "Nej jeg klarer mig nok" var svaret. - Jeg er bange for, at "Ans" ikke har været klar over, hvor billig en kone han havde.

De fik som sagt bil, den var grøn og hed derfor "Salatfadet". Desværre kom krigen jo i 1940. "Salatfadet" blev klodset op. Der stod den så i 5 år, og da den kom frem i dagens lys, var den rustet op.

Under krigen var de også kørende. De havde købt en gammel travhest og en lille vogn. De kørte viden om og solgte deres fisk.

I 1947 lejede de et stykke jord af Roskilde Kommune og byggede en

fiskeforretning i Støden. De fik hjælp til byggeriet af "Nalle" og Hans, et par flinke unge mennesker fra Jyllinge. De havde denne forretning helt til 1961. Jeg ved, at mange roskildensere har købt deres fisk her. Samtidig har de fået et smil og en sludder med Veronica. Selv husker jeg tydeligt forretningen, den var ikke så stor. Den bestod af et lille forretningslokale og et endnu mindre baglokale, hvor "Ans" for det meste sad, mens Veronica var i fuldt sving. På baggrund af Veronica virkede "Ans" ikke ligefrem flittig. At han var noget sindig kan følgende historie bevise.

"Ans" stod en dag fredeligt i Jyllinge og snakkede med Chr. smed, pludselig kommer Jørgen Brendekilde farende i sin bil - han var dengang brandfoged - Jørgen råber "Ans - Ans, det brænder oppe hos dig". "Ans" vender sig sindigt om og siger "Hva' fa'en kommer det mig ved, jeg er ikke brandfoged", hvorefter han optager sin samtale med smeden.

Veronica havde fra 1938 - 1963 et stude på torvet, hvorfra hun solgte fisk onsdag og lørdag. Mange vil sikkert huske hende for hendes gode humør og slagfærdighed. Det var meget svært - om ikke umuligt - at gøre Veronica mundlam.

Under krigen var hun ikke meget for at sælge sine varer til tyskerne, men hun fortæller mig, at den "lille Vilhelmsen" - som efter Veronicas mening havde noget med sundheds-

Veronica.

Veronica.

kontrollen at gøre - pålagde hende på det bestemteste, at det skulle hun gøre.

Engang havde hun lovet at passe boden for Valdemar Jensen, han solgte kyllinger. En fin dame kom hen og prikkede med en finger på kyllingerne og sagde: "Er de ikke lidt magre fru Jørgensen", hvortil Veronica svarede: "Det ka' gerne være, men de bliver ihvertfald ikke bedre af, at du står der og giver dem kunstigt åndedræt".

En anden kom engang og sagde om hendes fisk: "Er de ikke lidt blege". Veronica svarede: "Hvordan fa'en ville du mon se ud, hvis du havde ligget på is med bugen i vejret i flere timer".

Selv havde jeg i nogle år fornøjelsen at køre med Veronica til Roskilde hver morgen. - Da jeg engang arbejdede på et sagførerkontor der. - Det var aldrig kedeligt. Engang kom der en bus og kørte ind i os. Både buschaufføren og Veronica brokkede sig. Det endte med at vi kom i retten alle tre. Flere gange fortalte dommeren Veronica, at man ikke måtte tale før man blev spurgt. Det holdt så et lille stykke tid. Da vi var færdig med forhøret og var på vej ud af retten fik jeg en albue i siden af Veronica, og hun sagde "vidnegodtgørelse", det anede jeg intet om, men vi drog da af med 4,00 kr. hver.

På grund af isvintre kneb det med pengene under krigen. Veronica og "Ans" fik som så mange andre Marshalhjælp.

Veronica har altid været meget omhyggelig med at betale sin gæld tilbage. Da hun nu kunne indse, at hun ikke kunne betale Marshalhjælpen tilbage tog hun resolut til København til Christiansborg, hvor hun bad om at tale med fiskeriministeren. Alle så forskrækkede på hende. Selvfølgelig har Veronica ikke været klædt efter sidste mode men kommet lige fra sin forretning. Hun kunne sandelig ikke få ministeren i tale, han havde ikke tid. "Det gør ikke noget, jeg venter bare" sagde Veronica. Der gik lang tid der skete intet. De unge damer sad bare og tiskede og grinede sammen. Det fik Veronica til at udbrude: "Får I løn for at sidde her og gøre nar af folk". Da det blev frokost fandt Veronica et maghoniskrivebord og pakkede sin madpakke ud. Stort postyr. Hun fik besked på, at det måtte hun sandelig ikke på det fine bord. Veronica svarede: "Jeg har selv været med til at betale det", hvorefter hun spiste sin mad.

Det må åbenbart være gået op for dem, at Veronica ikke var sådan at bide skeer med, for tilsidst fik hun foretræde og udsættelse med at betale sin Marshalhjælp og kunne drage hjem.

Nu ville skæbnen, at "Ans" blev syg. Han døde i april 1966 efter 11 års sygdom.

Veronica gav ikke op, hun klarede det hele selv, både hjem, børn og forretning, hvordan hun så ellers har båret sig ad, men man har aldrig hørt hende beklage sig.

Fra 1961 solgte hun fisk fra hjemmet i Jyllinge. Hun havde tillige anskaffet to store lastbiler, som kørte med minkaffald. Den ældste søn kørte den ene.

Veronica sælger stadig fisk fra sit hus i Jyllinge. Hun har nu handlet med fisk i 58 år. Hun siger: "Jeg er meget glad for mine kunder, de holder liv i mig".

Veronica har ikke haft noget let liv, men jeg tror slet ikke det er gået op for hende. Aldrig har man hørt hende beklage sig. Hun har et stort varmt hjerte og er meget trofast mod sine venner.

Jeg er en stor beundrer af Veronica.